

Dôkazné informácie v procese vyšetrovania

Anotácia: Autor vo svojom príspevku upriamuje pozornosť na rozbor zákonitostí a procesov spojených s dôkaznými informáciami, ako aj na základné zásady a pravidlá, ktoré sa uplatňujú pri práci s dôkaznými informáciami v procese vyšetrovania. Podrobnejšie sa zaoberá procesom vzniku a zániku dôkazných informácií a ich následnou typizáciou, informačným významom dôkazov, dôvodmi vzniku skreslených a neúplných dôkazných informácií, využitím logiky pri práci s dôkaznými informáciami a ich fixáciou.

Kľúčové slová: fixácia dôkazných informácií, informačný význam dôkazov, logika pri práci s dôkaznými informáciami, neúplné dôkazné informácie, skreslené dôkazné informácie, vznik dôkazných informácií, zánik dôkazných informácií.

1. Proces vzniku dôkazných informácií

V procese vzniku dôkazov na samom začiatku v podstate nejde o vznik dôkazov samých osebe, ale vznikajú len stopy na hmotných predmetoch a vo vedomí ľudí, ktoré obsahujú určité informácie, ktoré sú potom v procese dokazovania príslušnými procesnými formami a postupmi podľa Trestného poriadku pretvárané na dôkazy v pravom zmysle slova. Hmotné predmety a osoby sú v tomto poňatí nositeľmi týchto stôp, dôkazných informácií, ktoré tvoria obsah dôkazov. Pokiaľ niektorí autori (najmä v kriminalistickej literatúre) uvádzajú, že odrazom hmotného objektu v hmotnom prostredí okolitého sveta vznikajú dôkazy, nejde o dôkazy v pravom zmysle slova, ale o kriminalistické poňatie dôkazov. V podstate ide len o vznik stôp ako nositeľov informácií, ktoré vzhľadom na ich počet a kvalitu môžu tvoriť a vytvárať obsah dôkazov.

Ako z uvedeného vyplýva, predpokladom vzniku dôkazov na samom začiatku tohto procesu – procesu vzniku dôkazov – je **vznik stopy**, a to jednak na hmotných predmetoch, ako aj vo vedomí ľudí. Hmotné predmety a ľudia – osoby sa tak stávajú nositeľmi dôkazov, resp. nositeľmi stôp alebo zmien, ktoré obsahujú určité informácie o trestnom čine, spôsobe jeho spáchania a utajovania, o osobe páchatel'a, prípadne o ostatných okolnostiach súvisiacich s trestným činom, ktoré tvoria vzhľadom na ich kvantitu a kvalitu obsah dôkazov a ktoré sa procesnou cestou, procesným spracovaním stávajú dôkazmi.

Podstatou vzniku stôp ako základu dôkazov je pôsobenie hmotných objektov na iné hmotné objekty v okolitom svete. Ide o odrazy hmotných objektov na iných hmotných objektoch okolitého sveta. Odraz hmotného objektu – hmoty na inom hmotnom objekte je proces. Niekedy sa tiež nazýva **hmotný proces**. Proces odrazu hmoty do inej hmoty okolitého sveta zanecháva stopy na týchto hmotných objektoch. Odraz je vlastnosťou každej hmoty. Hmota sa odráža v inej hmote, ktorá s odrazom súvisí. Táto vzájomná súvislosť pri odraze jednej hmoty do druhej je nutnou súvislosťou medzi objektívne jestvujúcimi skutočnosťami.

Udalosť trestného činu je jedným z hmotných procesov, t. j. jedným z procesov odrazu jednej hmoty do druhej. Keďže medzi hmotným objektom stopu (zmenu) vytvárajúcim a hmotným objektom stopu (zmenu) prijímajúcim existuje nutná a vzájomná súvislosť, potom aj výsledok tohto procesu (odrazu) – stopy, resp. zmeny vytvorené na hmotných objektoch v prostredí okolitého sveta a obsahujúce informácie o spáchanom trestnom čine nutne súvisia so spáchaným trestným činom. Pritom treba mať na zreteli, že zmeny v okolitom prostredí nastávajú aj vplyvom iných udalostí ako spáchaním trestného činu. Aby mohli byť spoľahlivo poznané okolnosti spáchaného trestného činu, musia sa zmeny prostredia, ktoré nastali napríklad vplyvom počasia alebo činnosťou iných objektov, ktoré absolútne nesúvisia s trestným činom, oddeliť od zmien, ktoré so spáchaným trestným činom súvisia.

Na základe týchto uvedených zákonitostí sú zmeny, ktoré nastali v objektívnom prostredí vzájomným a súvisiacim pôsobením dvoch hmotných objektov, základom, na ktorom je možné usudzovať, že bol spáchaný trestný čin, prípadne, že ho spáchala konkrétna osoba. Proces vzniku dôkazov sa teda začína procesom odrazu a sám vznik dôkazov je v konečnom dôsledku výsledkom tohto odrazu.

Proces vzniku dôkazov nutne súvisí s udalosťou trestného činu, je nevyhnutným a zákonným dôsledkom tejto udalosti, a teda má **zákonitý charakter**. Zákonitý proces vzniku dôkazov je prejavom princípu poznateľnosti a je jedným z objektívne existujúcich predpokladov zistenia skutkového stavu veci vo vyšetrovaní.

Ako už bolo uvedené, zmeny, resp. stopy obsahujúce informácie ako obsah dôkazov, sú výsledkom odrazu – pôsobenia minimálne dvoch hmotných objektov v objektívnom prostredí. Odrazenými objektmi v prostredí v procese vzniku dôkazov sú znaky spáchaného trestného činu. Ide najmä o subjekt a subjektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu. V zložitých súvislostiach môžu v procese vzniku dôkazov vystupovať aj objekt trestného činu, motív, cieľ a miera zavinenia.¹

Subjekt trestného činu

V procese tvorby dôkazov sa v hmotnom prostredí odráža predovšetkým subjekt trestného činu, čiže páchatel'. Páchatel' ako osobnosť je odrazený:

- prostredníctvom svojich vlastností, ako prejavu osobnosti,
- prostredníctvom prostriedkov, nástrojov a spôsobu činnosti.

Z uvedeného vyplýva, že spôsob páchania a utajovania nie je náhodným výsledkom vôle jednotlivca, ale je plne determinovaný subjektívnymi a objektívnymi faktormi.

Činnosť (nečinnosť) sa odráža prostredníctvom prostriedkov, nástrojov a spôsobom ich požívania, alebo ich nepoužívania (pri nečinnosti). Prostredníctvom prejavu osobnosti, t. j. prejavom jej vlastností, ako aj rôznymi činnosťami (nečinnosťami) v prostredí vystupujú tieto vlastnosti a formy činností ako prostriedok odrazu, t. j. ako forma súvislostí medzi odrazenými a odrážajúcimi objektmi. Sám subjekt trestného činu v prostredí odrazený nie je. Prejavuje sa len svojimi činmi. Inými slovami povedané, ak sa určitý človek dopustil trestného činu, je nutné skúmať všetky formy výrazu jeho osobnosti. To je nielen jeho správanie, ale aj jeho vlastnosti. Podľa odrazu vlastností a činností v prostredí je možné subjekt trestného činu identifikovať. Preto je nutné na subjekt trestného činu pozeráť sa ako na samostatný odrazený hmotný subjekt.

Objekt trestného činu

Objekt trestného činu ako záujem spoločnosti chránený Trestným zákonom, na ktorý páchatel' útočí, je v procese vzniku dôkazov vyjadrený činmi a predmetom útoku. Na procese vzniku dôkazov sa zúčastňuje iba nepriamo, sprostredkovane, prostredníctvom odrazených a odrážajúcich objektov a prostredníctvom prostriedkov odrazu.

2. Informačný význam dôkazov

Usudzovať o trestnom čine a jeho páchatel'ovi na základe odrazu, resp. na základe stôp, zmien spôsobených odrazom hmotného objektu v inom hmotnom objekte, je možné iba v tom prípade:

- ak odrazom vytvorená stopa (resp. zmena) má určitý obsah, t. j. ak obsahuje určité informácie, ktoré majú dôkazný význam,
- a ak súvislosť zmien s udalosťou je možné odhaliť a udalosť poznať podľa obsahu týchto zmien, t. j. podľa v stope obsiahnutých informácií.

¹VIKTORYOVÁ, J., NESVADBA, A. *Teoretické základy dokazovania vo vyšetrovaní. I. časť*. Bratislava, Akadémia PZ, 2000, s. 64 – 65. Pozri bližšie VAJDA, L. *Teoretické východiská a praktické aspekty dokazovania vo vyšetrovaní*. Bratislava, Akadémia PZ, 1996. HUSÁR, E. a kol. *Trestné právo procesné*. Bratislava, Iura Edition, 1996.

Informácie ako obsah stôp – zmien podávajú svedectvo o udalosti, ktorá sa stala v minulosti a odrazila sa na hmotných objektoch okolitého prostredia. Stopy, resp. zmeny na hmotných objektoch a vo vedomí ľudí, teda obsahujú informácie o udalosti. Informácie, ktoré majú dôkazný význam, sa spracovaním stávajú obsahom dôkazov. Hmotné predmety a osoby, na ktorých a v ktorých vznikli odrazom stopy – zmeny obsahujúce dôkazné informácie, sú teda nositeľmi dôkazov.

Informácie, ktoré sú na začiatku procesu dokazovania obsahom stôp a neskôr transformáciou, resp. spracovaním sa stávajú obsahom dôkazov, sú poznatky, oznámenia o udalosti, resp. o trestnom čine, ktorý sa stal v minulosti. Jedine pomocou a prostredníctvom informácií je možné odhaliť súvislosti medzi stopami, resp. zmenami a trestným činom, ako aj súčasne nadobudnúť poznatky o trestnom čine, ktorý sa stal v minulosti, prípadne o jeho páchatelovi.

Každý dôkaz má dve vlastnosti:

- svoj vlastný obsah – informáciu, resp. informácie,
- vlastnú formu prejavu (informačný kód).

Dôkazy môžu mať dve formy prejavu:

- predmetovú (vecnú) formu,
- myšlienkovú (obraznú) formu.

Predmetová forma prejavu dôkazu – to sú veci a ich momentálne stavy, t. j. vzhľad, znaky, vlastnosti, ako aj zmeny na týchto veciach vzhľadové, ale aj časové a priestorové, spôsobené v dôsledku spáchaného trestného činu. Inými slovami povedané, sú to materiálne skutočnosti.

Myšlienková forma prejavu dôkazu – to je ľudská reč. Pomocou nej je vyjadrovaný odraz pôsobenia hmotným objektom vo vedomí človeka. Udalosť trestného činu zanechala určitý odraz, stopy, zmeny vo vedomí človeka. Inými slovami povedané, ľudské vedomie zaznamenalo určité informácie o vnímanej udalosti trestného činu. Záleží na individuálnych psychických schopnostiach človeka, či a ako udalosť trestného činu vnímal, ako si ju alebo informácie o nej uložil do pamäti, ako si ich dokáže znovu v pamäti vybaviť a do akej miery, či dokáže informácie o trestnom čine úplne a presne svojou rečou reprodukovať.

3. Zánik dôkazných informácií

Ak hovoríme o **zániku odrazu**, resp. stôp – zmien, ktorých obsahom sú informácie tvoriace rovnako aj obsah neskôr vzniknutých dôkazov, je možné súčasne hovoriť aj o zániku dôkazov ako konečnom výsledku procesu tvorby dôkazov.

Súčasne so vznikom odrazu ako výsledku vzájomného pôsobenia najmenej dvoch hmotných objektov, v objektívnom prostredí, dochádza aj k opačnému javu, a to k procesu postupného zániku, to znamená k postupnému stieraniu, ničeniu odrazu. Ide o proces zanikania vplyvom objektívnych a subjektívnych faktorov, ktorý je rovnako reálny ako proces vznikania. **Proces zanikania môže prebiehať rôznym spôsobom:**

- Stopy, ktoré obsahujú informácie, a ktoré sú základom vzniku dôkazov môžu zaniknúť predovšetkým **vplyvom pôsobenia tých vlastností, ktoré sú vlastné ich vnútornému hmotnému základu.**

Odrazený subjekt pôsobí na odrážajúci počas určitého času. Od začiatku pôsobenia do jeho konca prebieha proces zmeny odrážajúceho objektu. Výsledkom tohto pôsobenia je vznik určitej zmeny – stopy na odrážajúcom objekte. V dôsledku hmotných vlastností odrážajúceho objektu dochádza u neho k tzv. „elastickému efektu“, odrážajúci objekt počas určitého času nadobúda svoju pôvodnú podobu. Dĺžka času pritom závisí od konkrétnych hmotných vlastností daného objektu. Preto táto dĺžka času môže byť rôzna. V podstate ide o ten istý jav, ako keď na povrch pružného podkladu pôsobí hrot kovového predmetu. Kovový hrot na pružnom podklade vytvorí priehĺbinu, t. j. zmenu, stopu. Hneď ako prestane pôsobiť,

pružný podklad sa začne vyrovnávať, stopa sa postupne stráca, až nakoniec zostane povrch v dôsledku svojej pružnosti (hmotnej vlastnosti odrážajúceho objektu) hladký a nadobudne pôvodný vzhľad. Priehlbina na jeho povrchu celkom zmizne.

Takzvaný „elastický efekt“ je vlastný aj ľudskej pamäti. Odraz vnímanej udalosti zaznamenaný v pamäti sa postupne stiera, prebieha proces zabúdania, ktorý vedie až k tomu, že v pamäti vytvorený obraz o vnímanej udalosti pôsobením určitého času postupne stráca svoje kontúry, mizne, až sa napokon úplne stráca. Proces zabúdania je u jednotlivých ľudí rôzny. Závisí od dĺžky času a od ich pamäťových schopností (hmotných vlastností odrážajúceho objektu).

- Stopy ako nositelia dôkazných informácií môžu zanikať aj **vplyvom pôsobenia iných (ďalších) odrážaných objektov v prostredí.**

Odrážaný objekt pôsobením v objektívnom prostredí vytvára ďalšie stopy – zmeny, ktoré sa navrhujú na predchádzajúce, čím dochádza k porušeniu, alebo až k úplnému zničeniu a zániku pôvodnej, resp. predchádzajúcej stopy. Napríklad stopa pneumatiky kola automobilu, ktorý prešiel stopu zanechanú na mieste činu, je po prejení kola po nej veľmi poškodená alebo celkom zničená, resp. prekrytá novou stopou pneumatiky. Dôkaz, ktorý by bol trasologickou expertízou danej stopy vznikol, takto zanikol.

- Stopy ako nositelia dôkazných informácií môžu zaniknúť aj **úmyselným pôsobením zainteresovaných osôb**, napríklad úmyselnou činnosťou páchatel'a trestného činu. (Např. mechanickým ničením odtlačkov prstov, zmenením polohy predmetov na mieste udalosti, prerobením odcudzených predmetov a pod.).

Ide o proces ničenia potenciálnych dôkazov. Z informačného hľadiska ide o rozptyľovanie dôkazných informácií alebo o ich prekódovanie, pričom takto rozptýlené alebo prekódované dôkazné informácie, vzhľadom na súčasné technické možnosti ich odhalenia, nie je možné poznať a zafixovať.

4. Typizácia procesov vzniku a zániku dôkazov

Každý akt vzniku alebo zániku stôp ako nositeľov dôkazných informácií, resp. potenciálnych dôkazov, obsahuje spoločné prvky vlastné všetkým podobným procesom prebiehajúcim v hmotnom prostredí. Na základe spoločných prvkov týchto podobných procesov je možné určiť mechanizmy, resp. prostriedky, nástroje a spôsoby, pomocou ktorých tieto potenciálne dôkazy vznikajú a zanikajú. Rovnako ak v hmotnom prostredí pôsobili rovnaké alebo podobné mechanizmy, prostriedky, nástroje alebo spôsoby, teda prostriedky odrazu (pomocou ktorých sa odrážaný objekt odrazil v odrážajúcom), je možné určiť aj druhy odrazov (stôp – zmien), ktoré tieto prostriedky v hmotnom prostredí na odrážajúcom objekte zanechali. Na základe uvedeného je potom možné hovoriť o tzv. **typizácii procesov vzniku a zániku dôkazov (potenciálnych dôkazov).**² Typizácia umožňuje vypracovať metodické odporúčania, ako v takýchto situáciách má postupovať orgán činný v trestnom konaní v súčinnosti s kriminalistickým technikom pri odhaľovaní stôp ako základu možných dôkazov a ako má postupovať pri určovaní mechanizmov ich vzniku, resp. prostriedkov, nástrojov a postupov použitých na spáchanie daného trestného činu.

5. Dôvody vzniku skreslených a neúplných dôkazných informácií

Pri preverovaní dôkazov, resp. dôkazných informácií, ktoré tvoria obsah dôkazov, je nutné, aby preverujúci subjekt skúmal, či dôkazná informácia nie je skreslená alebo neúplná.

² VIKTORYOVÁ, J., NESVADBA, A. *Teoretické základy dokazovania vo vyšetrovaní. I. časť.* Bratislava, Akadémia PZ, 2000, s. 65 – 69. Pozri bližšie VAJDA, E. *Teoretické východiská a praktické aspekty dokazovania vo vyšetrovaní.* Bratislava, Akadémia PZ, 1996. HUSÁR, E. a kol. *Trestné právo procesné.* Bratislava, Iura Edition, 1996.

Ku vzniku skreslenej alebo neúplnej informácie môže dôjsť z viacerých dôvodov, a to už pri samotnom vzniku informácie, resp. stopy z dôvodu chybného odrazu, z dôvodu chybného, nesprávneho alebo neúplného fixovania informácie, z dôvodu nepriaznivého vplyvu počasia na vznik a fixovanie dôkaznej informácie, z dôvodu prerušenia alebo zastavenia procesu tvorby stôp, resp. dôkazných informácií, ako aj z dôvodu úmyselného skresľovania alebo zastierania stôp ako nositeľov dôkazných informácií.

- **Skreslené informácie z dôvodu chybných odrazov**

Ku skresleným a neúplným dôkazným informáciám môže dôjsť už pri samotnom vzniku odrazu, resp. už pri samotnom vzniku stopy, ktorá je nositeľom dôkaznej informácie. Ak ide napríklad o fyzickú osobu, táto môže nesprávne, neúplne alebo nepresne určitú udalosť súvisiacu s trestným činom vnímať a z tohto dôvodu neskôr aj nesprávne, neúplne, a teda skreslene reprodukovať. Pokiaľ ide o hmotný predmet, na ktorom sa udalosť trestného činu odrazila, nedostatočným odrazom môže dôjsť ku vzniku obsahovej neúplnosti stôp, informácie, ktoré stopa obsahuje, sú neúplné, nedostatočne informujú o udalosti trestného činu, alebo je stopa vzhľadom na svoju nedostatočnú informačnú hodnotu celkom nepoužiteľná.

- **Skreslené a neúplné informácie z dôvodu nesprávneho fixovania stôp**

Hodnota dôkazných informácií, ktorých nositeľmi sú hmotné predmety a veci (sprostredkované dôkazné informácie), úzko súvisí s prostriedkami, metódami a spôsobmi ich fixovania. Ak sú použité nevhodné prostriedky, metódy a postupy pri fixovaní stôp na hmotných predmetoch a veciach, napríklad nesprávne zaistovanie stôp pri obhliadke miesta činu, informácie v týchto stopách obsiahnuté môžu byť skreslené alebo neúplné a ich dôkazná hodnota klesá alebo sa úplne stráca.

- **Skreslené a neúplné informácie z dôvodu nepriaznivých poveternostných podmienok a plynutia času**

K zníženiu alebo úplnému negovaniu informačnej hodnoty stôp ako nositeľov dôkazných informácií môže dôjsť aj v dôsledku nepriaznivých poveternostných podmienok a plynutím času; napríklad dážď, sneh, prílišné sucho poškodzujú, znefunkčňujú stopu, a tak sa aj informácie v nej obsiahnuté stávajú nevýrazné, skreslené a neúplné, resp. sú nepoužiteľné alebo spolu so stopou celkom zanikajú. Podobne aj plynutím času sa stopa stáva čoraz menej výraznou a aj informácie v nej obsiahnuté sú skreslené, neúplné, až postupne plynutím času spolu so stopou zanikajú.

- **Skreslené a neúplné informácie z dôvodu prerušenia alebo zastavenia procesu tvorby dôkazných informácií**

Značný vplyv na neskreslenie a úplnosť dôkazných informácií má aj samotný proces tvorby stôp. Ak bol tento proces prerušený alebo dokonca zastavený vplyvom udalosti, ktorá nastala v súlade s vôľou páchateľa alebo nezávisle od jeho vôle (páchateľ sám dobrovoľne upustil od ďalšieho konania alebo mu iná osoba zabránila v ďalšom konaní), súčasne sa prerušuje alebo celkom zastavuje aj proces tvorby dôkazných informácií ako obsahu stôp udalosti daného trestného činu. Tieto informácie sú potom z uvedených dôvodov neúplné, teda nedostatočné alebo vôbec neinformujú o udalosti trestného činu. Podľa miery ich úplnosti (skreslenia) ich možno doplniť, resp. kompenzovať informáciami z iných prameňov dôkazov.

- **Skreslené a neúplné informácie z dôvodu úmyselného predstierania (inscenovania), skresľovania, zastierania a ničenia stôp ako nositeľov dôkazných informácií**

Osobitnú kategóriu dôkazných informácií tvoria informácie, ktoré vznikajú ako dôsledok predstierania, resp. inscenovania iného trestného činu. (Páchateľ v snahe zakryť spáchanie trestného činu vytvára iné stopy, a teda aj dôkazné informácie v snahe navodiť dojem, že bol spáchaný iný trestný čin alebo že daný trestný čin spáchala iná osoba). Hoci takéto informácie patria medzi chybné informácie, pretože neinformujú o spáchanom a

vyšetrovanom trestnom čine a jeho páchatel'ovi, ale na rozdiel od skreslených a neúplných informácií ide o informácie neskreslené a úplné. Nedokazujú spáchaný trestný čin a neusvedčujú z neho jeho páchatel'a, ale dokazujú predstieraný trestný čin, resp. činnosť – úmyselné konanie páchatel'a zastrieť spáchaný trestný čin. V tomto zmysle súvisia so spáchaným a vyšetrovaným trestným činom a s inými dôkazmi tento trestný čin dokazujúcimi.

Iná situácia nastane, ak sa páchatel' snaží zatajiť alebo aspoň skresliť ním spáchaný trestný čin čiastočným alebo úplným skresľovaním, alebo zatajovaním, či ničením stôp, a tak aj dôkazných informácií o tejto udalosti. (Páchatel' sa nechce priznať, nevypovedá o svojom konaní, vypovedá zavádzajúco, snaží sa zvaliť vinu na iného, dôležité okolnosti uvádza skreslene, neúplne, nepravdivo, snaží sa ukryť alebo zničiť predmety a veci, ktoré by ho usvedčovali, čiastočne alebo úplne zničiť stopy svojho konania). Takto dochádza k skresľovaniu, zastieraniu, utajovaniu, čiastočnému alebo úplnému ničeniu stôp, či už v jeho vedomí alebo na hmotných predmetoch, a tým aj dôkazných informácií. Dôkazná hodnota týchto informácií závisí od miery, do akej sa páchatel'ovi (príp. osobe, ktorá mu nadržíava) podarilo skresliť, zatajiť alebo zničiť stopy a v nich obsiahnuté dôkazné informácie. Je úlohou preverujúceho subjektu, aby tento úmysel odhalil a aby posúdil dôkaznú hodnotu takto skreslených a neúplných dôkazných informácií, resp. či ich možno korigovať, t. j. upresniť a doplniť dôkaznými informáciami pochádzajúcimi z iných prameňov.

Skreslené informácie je možné korigovať porovnaním s ďalšími dôkazmi, resp. dôkaznými informáciami, ktorých vierohodnosť je nepochybná, zistením príčin skreslenia, tieto príčiny odstrániť vyhl'adaním a vykonaním ďalších, resp. doplňujúcich dôkazov, napr. doplňujúcimi výsluchmi osôb, konfrontáciami, previerkami výpovedí, doplňujúcimi alebo opakovanými znaleckými skúmaniami, výsluchom znalca, a tak dospieť k správnym a neskresleným dôkazným informáciám.

Neúplnosť dôkazných informácií môže byť podstatná a nepodstatná.

- **Podstatná neúplnosť**

Ide o natoľko neúplnú, resp. tak málo výraznú, málo odrazenú stopu, že neobsahuje žiadne alebo len nepatrné informácie, z ktorých vôbec nemožno usudzovať, k akej zmene alebo udalosti došlo. Pokiaľ aj stopa obsahuje takúto informáciu, táto je celkom neužitočná. Hovoríme aj o informačnej hluchote takéhoto dôkazu.

- **Nepodstatná neúplnosť**

Odrazená stopa je tiež neúplná, menej výrazná, rovnako aj v nej obsiahnutá informácia je neúplná, ide však o takú neúplnosť, ktorú je možné doplniť, kompenzovať dôkaznou informáciou z iného prameňa (z iného nositeľ'a dôkazu).

Informačná hodnota dôkazných informácií závisí aj od prostriedkov, za pomoci ktorých sa informácia preveruje. Skvalitňovanie týchto prostriedkov neustále posúva hranice možností skúmania informácií, umožňuje pochopiť aj neúplnosti a súvislosti medzi informáciami. Tým sa posúvajú aj hranice skúmania dôkazov. Stávajú sa dostupnými aj tie dôkazy, ktoré predtým nebolo možné využiť (napr. mikrostopy, biologický materiál a pod.).³

6. Využitie logiky pri práci s dôkaznými informáciami

Nezastupiteľné miesto v dokazovaní má nesporne znalosť logiky a jej aplikácia v praktickej dokazovacej činnosti.

K uplatneniu pravidiel logiky pri práci s dôkaznými informáciami dochádza prostredníctvom logických operácií využívaných najmä:⁴

³Pozri bližšie VAJDA, E. Teoretické východiská a praktické aspekty dokazovania vo vyšetrovaní. Bratislava, Akadémia PZ, 1996. HUSÁR, E. a kol. Trestné právo procesné. Bratislava, Iura Edition, 1996.

⁴LUZGIN, I. M. *Logika vyšetrovania*. Bratislava, VŠ ZNB, 1982, s. 53-54.

- pri zisťovaní a hodnotení (čiastkovom aj súhrnom) faktov a dôkazov v procese dokazovania, hlavne v jeho záverečnej etape – hodnotení dôkazov, kde sa aplikuje zásada voľného hodnotenia dôkazov,
- v etape previerky dôkazov,
- pri vytyčovaní vyšetrovacích verzii a pri previerke nepriamych dôkazov.

Orgán činný v trestnom konaní a súd logické operácie a postupy využíva hlavne pri myšlienkovvej činnosti sporej s praktickou činnosťou, pri zisťovaní či vylučovaní jednotlivých vyhľadovaných faktov, pri posudzovaní subjektívnych a objektívnych faktorov determinujúcich spôsob páchania a utajovania.

Orgán činný v trestnom konaní a súd v priebehu svojej činnosti prechádza od zmyslového poznania k pojmovému, a to najmä:⁵

- analýzou – myšlienkovým rozčlenením predmetu skúmania (zisteného faktu) na jeho jednotlivé znaky a následným oddeleným skúmaním každého znaku osobitne,
- syntézou – spätným myšlienkovým spojením takto odčlenených znakov, zistením ich vzájomného pôsobenia a spojenia,
- abstrakciou – odčlenením podstatných znakov predmetu skúmania od nepodstatných znakov,
- zovšeobecnením – rozšírením platnosti podstatných znakov, myšlienkovy odčlenených v jednotlivých skúmaných faktoch na celú skupinu týchto faktov.

Využitie analýzy dôkazných informácií v konkrétnych prípadoch predpokladá znalosť základných pojmov, ktoré sú v ňom spojené.

Poznanie sa skladá z dvoch prvkov, a to zo zmyslového (pocity, vnemy, predstavy) a racionálneho prvku (myslenie v rôznych formách: pojmy, sudy, úsudky, hypotézy, teórie). Poznanie je jednotou zmyslového a racionálneho odrazu skutočnosti. V procese poznania možno vyčleniť aj rôzne roviny, kvalitatívne rôzne stupne poznania, ktoré sa medzi sebou líšia úplnosťou, hĺbkou a všestrannosťou zachytenia objektu, čiže formou svojho vyjadrenia.

Roviny poznania rozdeľujeme na:

- empirickú – vyplýva v podstate zo skúsenosti (z pozorovania a z experimentu) a je do určitej miery racionálne rozpracovaná,
- teoretickú – odráža objekt z hľadiska jeho súvislostí a zákonitostí, ktoré získala nielen skúsenosť, ale ktoré získalo aj bezprostredné abstrahované myslenie.

Z tohto pohľadu **rozdeľujeme poznanie na konkrétne a abstraktné.**

Medzi základné formy myslenia patria:⁶

- Súd je myšlienka vyjadrená vo forme vety, v ktorej sa niečo tvrdí o objektoch a ktorá je objektívne buď pravdivá, alebo nepravdivá.
- Pojem je forma (spôsob) zovšeobecnenia predmetov a javov. Pojmom sa nazýva aj myšlienka, ktorá je zovšeobecnením predmetov určitej triedy podľa špecifických znakov.
- Úsudok je myšlienkový postup, pri ktorom sa z jedného alebo niekoľkých súdov, nazvaných premisami úsudku, vyvodzuje nový súd (nazvaný záver alebo dôsledok), logicky vyplývajúci z premís. Prechod od premís k záveru sa vždy uskutočňuje podľa nejakého logického pravidla (pravidla vyvodzovania). Vyčlenenie premís a záveru úsudku a určenie jeho štruktúry tvorí logickú analýzu úsudku. Premisy v logike predstavujú výroky, z ktorých pri odvodzovaní vyplýva v úsudku nový výrok (záver).

Problém je to, čo ešte človek nepozná a čo treba poznať. Na vytyčenie problému, na jeho riešenie, na overenie výpovedí, potrebujeme poznatky, ktorých objektívna pravdivosť je už stanovená. Hodnoverné poznatky sú fakty, o ktoré sa v ďalšom skúmaní opierame. Fakty sú nevyhnutným systémom poznatkov, pričom tento systém môže existovať na rôznych úrovniach:

⁵LUZGIN, I. M. *Logika vyšetrovania*. Bratislava, VŠ ZNB, 1982, s. 55.

⁶LUZGIN, I. M. *Logika vyšetrovania*. Bratislava, VŠ ZNB, 1982, s. 53-54.

- na domnienke,
- na hypotéze,
- na pravdivej teórii.⁷

Domnienka je začiatkový predpoklad, ktorý ešte nie je preskúmaný, nie je objasnený jeho logický a empirický základ. Domnienka prechádza do hypotézy po objasnení argumentov, ktoré ju logicky odôvodňujú.

Hypotéza je poznanie, ktorého základom je predpoklad.

Poznanie vzniká a rozvíja sa na základe praktickej činnosti a slúži jej, pretože vytvára predobraz možných a pre človeka nevyhnutných vecí a procesov. Preto sa poznanie musí realizovať v praktickej činnosti.

Aby sa poznanie mohlo realizovať, musí nadobudnúť zodpovedajúcu formu, v ktorej sa spájajú tri momenty:⁸

- konkrétne, celkové poznanie objektu;
- realizácia v praktickej činnosti;
- cieľ – zistenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie vo veci.

Stupeň vývoja týchto logických operácií zodpovedá stupňu vývoja praktickej činnosti človeka vôbec, teda aj orgánu činného v trestnom konaní a súde. Hĺbka a rozsah myšlienkového analýzy a syntézy závisí od hĺbky a rozsahu praktického rozkladania objektov a javov skutočností, praktického využívania ich vlastností a pod. Hĺbka a rozsah abstrakcie a zovšeobecnenia potom závisia od toho, ako hlboko a v akom rozsahu orgán činný v trestnom konaní a súd praktickou činnosťou prenikol od javu k podstate, od povrchovej podstaty k podstatám hlbším.⁹

Žiaden z uvedených myšlienkových postupov v praktickej činnosti nemôže byť používaný sám osebe. Vzájomne tieto postupy nadväzujú jeden na druhý, jeden z druhého vychádza a vzájomne sa dopĺňajú. V praktickej činnosti sú používané súbežne.

Logická stránka myslenia orgánu činného v trestnom konaní vychádza z pravdepodobných alebo deduktívnych úsudkov a smeruje k vierohodným a pravdivým záverom, ak to zistené okolnosti, fakty a objekty dovoľujú.

V začiatkovej etape vyšetrovania sú využívané niektoré z nasledujúcich **logických úsudkov**:

- Deduktívny úsudok – z pravdivého následku usudzujeme na príčinu, ktorá ho podnietila. Tento úsudok je pravdivý vtedy, ak sú pravdivé všetky premisy (fakty), z ktorých vychádzal.
- Induktívny úsudok – vychádzajúc z poznania jednotlivých faktov zdôvodňujeme všeobecnejší výrok o priebehu vyšetrovanej udalosti. Skúmame určité množstvo faktov, nie však všetky javy určitej skupiny (neúplná indukcia) a zisťujeme, že každý jav má vlastnosti A. Z toho možno usudzovať, že všetky javy danej skupiny vlastnosť A majú. Získaný výrok má potom hypotetický charakter, ktorý musí byť overovaný, spresňovaný, respektíve menený.
- Úsudok z analógie – ak poznáme určité vlastnosti A, B, C, D pri fakte X a zistili sme, že fakt Y má vlastnosti A, C, D, usudzujeme, že má i vlastnosť B, ktorej existenciu sme pri fakte Y dosiaľ neskúmali. Takýto myšlienkový postup neposkytuje potrebný logický záver, ale vyjadruje v danej situácii najoprávnenejšiu domnienku. Stupeň jej pravdepodobnosti je tým vyšší, čím je väčší počet porovnateľných znakov, čím má

⁷VIKTORYOVÁ, J. *Teoretické základy dokazovania vo vyšetrovaní. II. časť*. Bratislava, Akadémia PZ, 2000, s. 25-36.

⁸LUZGIN, I. M. *Logika vyšetrovania*. Bratislava, VŠ ZNB, 1982, s. 53-54.

⁹LUZGIN, I. M. *Logika vyšetrovania*. Bratislava, VŠ ZNB, 1982, s. 53-54.

orgán činný v trestnom konaní a súd lepšiu vedomosť o nich a čím sú tieto znaky pre danú vec charakteristickejšie.¹⁰

Proces dokazovania konkrétnej udalosti vždy predpokladá ujasnenie si logickej správnosti zostavenia a zdôvodnenia stanovených záverov o okolnostiach spáchaného trestného činu, prípadne o jeho páchatelovi a utajovaní. Zvlášť je to potrebné pri hodnotení sústavy nepriamych dôkazov.

Význam logickej analýzy pre hodnotenie dôkazov spočíva najmä v tom, že na jej základe je možné určiť, v ktorom momente je určitý úsudok jednoznačný, a teda pravdivý, ďalej kedy sú jeho závery – naopak – len pravdepodobné. Zvláštny význam nadobúda logická analýza pri stanovení skutočností, o ktoré sa jednotlivé závery opierajú, a pri určovaní postupov, na základe ktorých je možné ich preverovať a zdôvodňovať.

Vychádzajúc z uvedeného, analýza dôkazov pri ich hodnotení nepredstavuje svojvoľnú činnosť orgánu činného v trestnom konaní a súdu, ale musí sa okrem vnútorného presvedčenia riadiť aj zásadami logiky.

Aby mohol orgán činný v trestnom konaní a súd vysloviť závery o zistených dôkazoch, musí vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za dokázané, ako k tomuto výsledku dospel, existenciu ktorých skutočností považuje so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú a akými logickými úvahami sa riadil pri preverovaní a hodnotení dôkazov.¹¹

Logika určuje konkrétne postupy, logické operácie, ktoré orgán činný v trestnom konaní a súd využíva v praktickej činnosti hodnotenia dôkazov pri zisťovaní vzťahu medzi faktom a vyšetrovanou udalosťou a sú východiskom ich myšlienkovej činnosti. Orgán činný v trestnom konaní a súd však pracuje aj s predpokladmi viac či menej pravdepodobnými, vychádza z výrokov, o ktorých obyčajne nemôže tvrdiť, že sú jednoznačne pravdivé. Podľa charakteru faktorov a okolností si v danej konkrétnej veci orgán činný v trestnom konaní a súd sám volí taký logický postup, ktorý je podľa jeho názoru najvhodnejší.

7. Fixácia dôkazných informácií

V procese odhaľovania a vyšetrovania trestnej činnosti sa zisťujú okolnosti a informácie, ktoré sú významné pre celý priebeh a výsledok tohto procesu. Informácie vyplývajúce z poznania okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný, je potrebné procesnou formou fixovať, aby ich bolo možné používať v ďalšom priebehu vyšetrovania. **Fixácia informácií** a zároveň aj priebehu a výsledkov použitej kriminalistickej metódy predstavuje cieľavedomú činnosť vyvíjanú na účel nadobudnutia úplného, presného a zrozumiteľného obrazu všetkých priestorovo a časovo vymedzených činností, ktoré sa vykonali, ďalej podmienok a okolností, za ktorých bola príslušná metóda aplikovaná, všetkých zistení, ktoré boli v rámci nej zrealizované, ako aj predstavy o prítomnosti osôb, ktoré sa na nej podieľali, alebo boli pri jej vykonávaní prítomné.

Zafixované odrazy určitých skutočností či dejov majú príslušnú formu, ktorou je **určitý druh dokumentácie**. Nezachytáva len odrazy priebehu a výsledkov použitej kriminalistickej a vyšetrovateľskej metódy, podmienky, za ktorých bola aplikovaná, a časové či priestorové vymedzenie činností, ale aj iné informácie, hlavne také, ktoré sa týkajú verifikácie autenticity a originality dokumentov, zhody obsahu dokumentov so skutočným priebehom vykonávania zvolenej metódy. Význam fixácie je zrejmý najmä pri posudzovaní kritéria prípustnosti použitých metód, prostriedkov a postupov v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov. Fixácia je širší pojem ako procesné zadokumentovanie dôkazných informácií. Predstavuje praktickú stránku, ako sa využívajú kriminalistické metódy vo

¹⁰ČONDL, A. *Taktika a metodika vyšetrovania: Všeobecná časť*. Bratislava, MV SR, 1973, s. 63-67.

¹¹VAJDA, E. *Teoretické východiská a praktické aspekty dokazovania vo vyšetrovaní*. Bratislava, Akadémia PZ, 1996, s. 49-52.

vyšetrovateľskej praxi a ako je dôležité posudzovať nielen procesnú stránku zadokumentovaných dôkazov, ale aj správnu a zákonnú aplikáciu odporúčaní kriminalistickej taktiky. Opodstatnenosť uvedených skutočností sa prejavuje hlavne pri určovaní vierohodnosti dôkazov, a to nielen v prípravnom konaní, ale aj v konaní pred súdom, kde práve zanedbanie správnej aplikácie kriminalistických metód môže viesť k stavu dôkaznej núdze.

Fixácia vytvára dokumentačný odraz priebehu a výsledkov použitej kriminalistickej metódy. Význam fixácie v priebehu objasňovania a vyšetrovania závisí od možnosti využitia ich výsledkov. Len výsledky takej fixácie, ktorá bola vykonaná podľa všetkých zásad odporúčaných kriminalistikou a spĺňajúcich zároveň aj požiadavky Trestného poriadku, sú zárukou dodržiavania zákonnosti a zisťovania skutkového stavu vecí v trestnom konaní.

Výsledky fixácie sa v kriminalisticko-vyšetrovateľskej praxi využívajú najmä ako dôkazné prostriedky, prostriedky previerky, prostriedky ilustrácie – názornosti, pátracie pomôcky a predmety znaleckého skúmania.

Fixácia dôkazov patrí do etapy vyhľadávania nositeľov dôkazných informácií. Orgán činný v trestnom konaní a súd môže používať pri vyhľadávaní dôkazov jedine také metódy kriminalistiky, ktoré neodporujú zákonu, a také procesné postupy, ktoré sú upravené v zákone.

Všeobecne je dokazovanie sprostredkované poznanie. Výsledok fixácie priebehu a výsledkov použitej kriminalistickej metódy je aj prostriedkom toho, čo sa stalo v minulosti a zanechalo svoj odraz v materiálnom prostredí. Fixácia zachytáva odraz procesu získavania právne relevantných informácií, ako aj výsledok tohto procesu v dokumentačných materiáloch, a to buď sprostredkovane, alebo bezprostredne. Poznanie tohto v minulosti uskutočneného procesu je možné len prostredníctvom takých informácií, ktoré ho (alebo niektorú jeho časť) dokazujú. Tieto informácie musia byť **fixované náležitou formou**, podľa požiadaviek Trestného poriadku, lebo dôkazný význam môžu mať výsledky fixácie len vtedy, ak po obsahovej a formálnej stránke nevykazujú právne chyby a pochybenia.

Výsledky fixácie tvoria ucelený, komplexný materiál o priebehu a záveroch všetkých použitých kriminalistických metód v konkrétnom prípade. Celý tento komplex rovnako ako jeho jednotlivé časti môžu byť použité ako prostriedok previerky niektorých údajov a informácií a rovnako môže slúžiť ako prostriedok previerky hodnotenia správnosti a pravdivosti záverov vyplývajúcich z použitej metódy.

Výsledky fixácie ako prostriedky previerky sú v niektorých prípadoch nenahraditeľné. Ich nenahraditeľnosť sa prejavuje najmä v tom okamihu, keď je situácia zmenená tak, že nezodpovedá situácii v čase bezprostredne po spáchaní trestného činu. Aby sa mohli výsledky fixácie využiť ako prostriedky previerky, musia byť všetky skutočnosti zachytené tak, aby pravdivo a presne zobrazovali situáciu alebo okolnosti, ktoré vznikli pri využití kriminalistickej metódy vo vyšetrovaní. Ak nebudú splnené dané podmienky, nemôže byť výsledok previerky považovaný za vierohodný a informácia stráca svoju autenticitu. Dôkazné informácie musia byť presné, dôveryhodné a overiteľné inými dôkazmi.

Fixácia dôkazných informácií kriminalistickými a vyšetrovacími metódami vplýva na ich autenticitu, kvalitu a spôsob ich využitia.

V priebehu fixácie sú rôznymi prostriedkami, metódami a postupmi zachytávané okrem iného aj materiálne znaky odrazu mechanizmu vyšetrovanej udalosti, napr. vonkajšia podoba osôb a vecí, rozloženie rôznych objektov v priestore, prostredie, terén. Pri fixácii ide v podstate o názorné zaznamenanie situácie, jednotlivých objektov a manipulácie s nimi, napr. vo forme plánu, náčrtku, schémy, fotografickej dokumentácie, videodokumentácie,

audiodokumentácie, dokumentácie za využitia počítačovej techniky a pod., teda názorné doplnenie písomnej dokumentácie, v prípade vyšetrovania trestných činov, zápisnice.¹²

Správne a presné vykonanie fixácie použitia kriminalistických metód vo vyšetrovaní je významné nielen po trestno-právnej stránke, ale aj po kriminalisticko-taktickej stránke. Výsledky fixácie zvyšujú efektívnosť a vierohodnosť odhaľovaných a vyšetrovaných trestných činov, napr. urýchľujú proces pátrania po osobách a veciach.

Predmetom znaleckého skúmania sú v prevažnej miere špeciálne spôsoby fixácie, ktorými sa zaoberá kriminalistická technika.

Ak má výsledok fixácie priebehu a výsledkov kriminalistických metód využitých v priebehu vyšetrovania plniť svoju úlohu, musí byť fixácia vykonávaná včas, úplne a objektívne.

Medzi základné **zásady fixácie informácií**, ktoré zabezpečujú správnosť postupu a jeho efektívnosť, zaraďujeme včasnosť, úplnosť, objektívnosť, účinnosť a komplexnosť.

V okamihu vzniku odrazu nejakého deja, udalosti alebo javu v materiálnom prostredí nastáva aj opačný proces, t. j. proces zániku tohto odrazu. Uvedenú skutočnosť je potrebné brať na zreteľ v rámci poznávacej činnosti počas celého procesu vyšetrovania konkrétneho trestného činu. Predmet, na ktorý pôsobí akýkoľvek objekt, reaguje špecificky práve na pôsobenie tohto objektu, a teda odráža tak pôsobenie, ako aj vlastný pôsobiaci objekt. Formou uvedeného odrazu je stopa. Stopa predstavuje jeden zo základných prameňov informácií o trestnom čine a jeho páchatelovi. Uvedený proces v závislosti od plynutia času a v dôsledku pôsobenia aj iných faktorov stráca svoju informačnú hodnotu, čo v trestno-procesnej praxi môže viesť k zániku dôkazných informácií, ktoré sú poznávané kriminalistickými metódami. A práve informácie o priebehu a výsledkoch použitej metódy, ktoré neboli včas zafixované, môžu vplývať na zánik stôp a v nej obsiahnutej dôkaznej informácie, čo značne sťažuje ďalší priebeh vyšetrovania a dokazovania trestného činu.

Pod úplnosťou fixácie sa rozumie podrobné zachytenie podstatných skutočností, ktoré korešpondujú s náležitým objasnením skutkového stavu veci a vynechaním zrejme nepodstatných skutočností, ktoré nemajú vzťah k prípadu. Skúmanie a poznávanie odrazu určitých skutočností a situácie musí byť objektívne zachytené.

Pod účinnosťou fixačných metód sa rozumie schopnosť tejto metódy v maximálnej možnej miere zachytiť objektívny odraz priebehu a výsledkov použitej metódy na zistenie dôležitých informácií týkajúcich sa trestného činu a zároveň možnosť dešifrovať informácie obsiahnuté v danom výsledku.

Komplexnosť fixácie predstavuje adresné využitie jednotlivých metód, spôsobov a prostriedkov na individuálne zaistenie konkrétnej dôkaznej informácie v trestnej veci.¹³

Záver

Na zistenie, či bol spáchaný trestný čin, na odhalenie a usvedčenie jeho páchatel'a je potrebné zistiť všetky podstatné skutočnosti a okolnosti, za ktorých bol trestný čin spáchaný. Ich zisťovanie je najmä úlohou dokazovania v konkrétnej trestnej veci.

Dokazovanie vo vyšetrovaní je procesom, v rámci ktorého sa realizuje množstvo úkonov a opatrení zameraných na zhromažďovanie, skúmanie, hodnotenie a využívanie dôkazov. Z hľadiska informačného obsahu predstavuje tento proces získavanie, zhromažďovanie, uschovávanie, odovzdávanie, spracovávanie a využívanie dôkazných informácií, ktoré sú obsahom dôkazu.

Proces dokazovania vo svojej podstate predstavuje špecifický proces poznávania, pretože prostredníctvom dokazovania sa poznáva spáchaný trestný čin, konkrétne podstata alebo vlastnosti tohto skutku.

¹²ŠIMOVČEK, I. a kol. *Kriminalistika*. Plzeň, Aleš Čeněk, spol. s.r.o., 2011, s. 63.

¹³PJEŠČÁK, J. a kol. *Kriminalistika II*. Praha, Ústav kriminalistiky, 1984, s. 167-169, 171.

Trestný čin je jav, ktorý sa už stal, z čoho vyplýva, že v procese dokazovania vo vyšetrovaní pôjde o poznávanie faktov a okolností, ktoré už existovali niekedy v minulosti, resp. o získavanie informácií o uplynulých udalostiach. Takýmto charakterom sa vyznačuje väčšina poznávaných okolností, ktoré viedli k trestnej činnosti alebo umožnili jej spáchanie. Z uvedeného vyplýva, že tieto fakty a okolnosti je možné poznať len sprostredkované, pomocou zanechaných stôp a iných prameňov, bez priameho pozorovania.

Z tohto dôvodu vyšetrovanie trestných činov vždy nezačína a ani neprebíha za situácie, keď je dostatok východiskových materiálov alebo poznatkov o trestnom čine vôbec. V procese vyšetrovania a dokazovania sú často k dispozícii len jednotlivé údaje a informácie, medzi ktorými chýbajú súvislosti spájajúce ich do homogénneho celku a umožňujúce vytvoriť si jasnú predstavu o udalosti ako celku. Preto pred vyšetrovateľom stojí často náročná úloha spojiť jednotlivé informácie do uceleného reťazca, príp. dokázať napomôcť vyhľadávanie a vykonávanie dôkazných informácií.

Pre efektívny priebeh procesu dokazovania vo vyšetrovaní je preto nevyhnutné, aby vyšetrovateľ, ktorý je hlavným subjektom poznávacej činnosti, poznal zákonitosti a procesy spojené s dôkaznými informáciami, ako aj základné zásady a pravidlá, ktoré sa uplatňujú pri práci s nimi.

Poznanie problematiky spojenej s dôkaznými informáciami, najmä s procesom vzniku a zániku dôkazných informácií a ich následnou typizáciou, informačným významom dôkazov, dôvodmi vzniku skreslených a neúplných dôkazných informácií, využitím logiky pri práci s dôkaznými informáciami a ich fixáciou nemá len formálno-teoretický význam, ale má aj významné praktické využitie, ktoré by však bez jeho predchádzajúceho teoretického rozpracovania nemohlo byť naplno rozvinuté.

Učenie spojené s problematikou dôkazných informácií má vplyv na celý rad kriminalisticko-praktických činností, ktoré sa realizujú pri odhaľovaní, objasňovaní a dokumentovaní trestných činov. Pri všetkých týchto činnostiach však treba zohľadniť práve tie špecifiká práce s dôkaznými informáciami, ktoré sa predmetnej kriminalisticko-praktickej činnosti dotýkajú.

Literatúra

- BALÁŽ, P., PALKOVIČ, J. *Dokazovanie v trestnom konaní*. Bratislava : Veda, 2005. 428 s. ISBN 80-224-0840-9.
- ČONDL, A. *Taktika a metodika vyšetrovania: Všeobecná časť*. Bratislava : MV SR, 1973. 128 s.
- HUSÁR, E. a kol. *Trestné právo procesné*. Bratislava : Iura Edition, 1996. 298 s. ISBN 80-88715-29-6.
- IVOR, J. a kol. *Trestné právo procesné*. Bratislava : Iura Edition, 2010. 1049 s. ISBN 978-80-8078-309-9.
- JALČ, A. *Teoretické a praktické otázky dokazovania v trestnom konaní*. Bratislava : Euronion. 2008, 151 s. ISBN 978-80-89374-02-1.
- LUZGIN, I. M. *Logika vyšetrovania*. Bratislava : VŠ ZNB, 1982. 86 s.
- MINÁRIK, Š. *Trestný poriadok, stručný komentár*. Bratislava : Iura Edition, 2006. 1302 s. ISBN 80-807-8085-4.
- MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestného práva*. Praha : C. H. Beck, 2003. 1079 s. ISBN 80-7179-678-6.
- PJEŠČÁK, J. a kol. *Kriminalistika II*. Praha : Ústav kriminalistiky, 1984. 176 s.
- PROKEINOVÁ, M. *Dokazovanie a jednotlivé dôkazné prostriedky v trestnom procese*. Bratislava : Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 2009. 107 s. ISBN 978-80-7160-279-8.

- ŠIMOVČEK, I. a kol. *Kriminalistika*. Plzeň : Aleš Čeněk, spol. s.r.o., 2011. 405 s. ISBN 978-80-7380-343-8.
- VAJDA, L. *Teoretické východiská a praktické aspekty dokazovania vo vyšetrovaní*. Bratislava : Akadémia PZ, 1996. 100 s. ISBN 80-88751-51-9.
- VIKTORYOVÁ, J. a kol. *Teória a prax dokazovania vo vyšetrovaní*. Bratislava : Akadémia PZ, 2001. 354 s. ISBN 80-805-4201-5.
- VIKTORYOVÁ, J., NESVADBA, A. *Teoretické základy dokazovania vo vyšetrovaní. I. časť*. Bratislava : Akadémia PZ, 2000. 132 s. ISBN 80-8054-128-0.
- VIKTORYOVÁ, J. *Teoretické základy dokazovania vo vyšetrovaní. II. časť*. Bratislava : Akadémia PZ, 2000. 52 s. ISBN 80-8054-129-9.
- VIKTORYOVÁ, J., ČENTÉŠ, J., ŠTEFFEK, J. *Teoretické základy dokazovania vo vyšetrovaní III. časť*. Bratislava : Akadémia PZ, 2000. 71 s. ISBN 80-8054-007-1.
- VIKTORYOVÁ, J., STRAUS, J. a kol. *Vyšetrovanie*. Bratislava : Akadémia PZ, 2013. 653 s. ISBN 978-80-8054-548-2.
- ZÁHORA, J. *Teoretické a praktické problémy dokazovania, pocta prof. JUDr. Vladimírovi Mathernovi, DrSc. k 80. narodeninám*. Bratislava : Bratislavská vysoká škola práva, 2008. 314 s. ISBN 978-80-893-63-17-9.
- Zákon č. 300/2005 Z. z. *Trestný zákon v znení neskorších predpisov*.
- Zákon č. 301/2005 Z. z. *Trestný poriadok v znení neskorších predpisov*.

Keywords: fixation evidence information, information important evidence, logic at work with evidential information, incomplete information, distorted information, the emergence of evidence of information, the disappearance of evidence of information

Summary

To establish whether the offense was committed, to the detection and conviction of the offender is necessary to ascertain all relevant facts and circumstances in which the offense was committed. Their detection is mainly the task of proving in a particular criminal case.

Proving the investigation is a process in which the amount of work carried out and measures for the collection, examination, evaluation and use of evidence. In terms of information content is the process of acquiring, storing, archiving, transmission, processing and use of evidence information contained proof.

The process of inquiry in its essence is a specific process knowledge, as evidence by the cognition offense, namely the nature and characteristics of this act.

The offense is a phenomenon that has become, with the result that the process of inquiry in the investigation will go on learning about facts and circumstances that existed sometime in the past, respectively to obtain information about past events. Such a character is characterized majority exploring the circumstances that led to the crime or facilitate the commission. It follows that these facts and circumstances can know only indirectly, by leaving a trace and other sources, without direct observation.

Therefore, criminal investigations and always commence or not under a situation where there is sufficient source materials or knowledge of the crime at all. In the process of investigation and evidence are often available as individual data and information, among which lacks connection linking them in a homogeneous whole, facilitating the creation of a clear understanding of the event as a whole. Therefore, before investigators is often a difficult task to combine pieces of information into a coherent chain, eventually able to help the search and implementation of evidence information.

For efficient operation of the process of inquiry in the investigation is therefore essential that the investigator who is the subject of cognitive activity known patterns and processes associated with evidential information and the basic principles and rules that apply when working with them.

Knowledge of problems associated with evidential information, in particular with the process of birth and death information, evidence and their subsequent typing, information relevant evidence grounds of bias and incomplete evidence information, using logic when working with evidential information and their fixation is only formal and theoretical importance, but it also has important practical applications, which, however, without its prior theoretical elaboration could not be fully developed.

Learning problems associated with evidence of information has an impact on a variety of forensic and practical activities, which take place in detecting, investigating and documenting crimes. In all these activities, however, should be taken into account just the specifics of working with evidential information that is present forensic and practical work related.

*JUDr. Jaroslav Blatnický, PhD.
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Katedra vyšetrovania
e-mail: jaroslav.blatnicky@minv.sk*

Recenzent: doc. JUDr. Antonín Nesvadba, PhD.